

Teremtés

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 1-2; 2Mózes 20:8-11; 40:33;
Zsoltár 100:1-3; Máté 19:7-9; 25:14-30

„Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet” (1Móz 1:1, ÚRK).

Mózes első könyve, így az egész Biblia is Isten teremtő tetteivel kezdődik, ami különösen fontos, mert azt jelenti, hogy a teremtésünkkel indul az emberi és a bibliai történelem. Ebből az következik, hogy Mózes első könyvének teremtési története történelmileg éppen annyira hiteles, mint az emberi és bibliai történelem más eseményei.

Mózes első könyve 1-2. fejezetének két teremtési leírásában tanulságokat találunk Istennel és az emberiséggel kapcsolatban. Heti tanulmányunk során jobban megértjük a hetedik nap, a szombat jelentőségének mélységét. Elgondolkozunk azon, hogy Isten a saját képére teremtette az embert a porból. Felkelti a kíváncsiságunkat, hogy mi a célja a jó és a gonosz tudása fájának, illetve mi a kapcsolata az élet fájával.

Az eredetről szóló bibliai történetek legfontosabb tanulsága a kegyelem leckéje. A létezésünk egyértelműen Isten kegyelmi tetteinek köszönhető. Az Úr már akkor megteremtette az eget és a földet, amikor még nem éltek emberek. Isten ajándéka volt a teremtés, és éppen így a megváltásunk is az. Mélységes igazság, hogy a teremtés és a megváltás fogalmát egyaránt magában foglalja a szombat parancsolata.

A TEREMTÉS ISTENE

Olvassuk el Zsolt 100:1-3 verseit! Milyen választ adhat az ember a Teremtő Istennek? Miért?

Mózes *első könyvében* a teremtési beszámoló első üzenete az, hogy „Isten”. Már halljuk is a fordításban: „Kezdetben... Isten” (1Móz 1:1). A vers első sorának közepén helyezkedik el az „Isten” szó, és a hagyományos héber liturgiai éneklésben erre kerül a legnagyobb hangsúly, kiemelve a fontosságát. Tehát a teremtési szöveg Istenre, a Teremtőre helyezi a hangsúlyt.

Tulajdonképpen Mózes *első könyve* Isten kettős bemutatásával kezdődik. Az első teremtési beszámoló (1Móz 1:1-2:4) úgy írja le, mint aki végtelenül távol van az emberektől, a természetfeletti Isten, *Elohim*, akinek a neve mindenek felett való lényéről tanúskodik. Az *Elohim* név felsőbbrendűséget és erőt jelez, és mivel többes számban van, Isten fenségét és természetfeletti voltát fejezi ki.

A második teremtési beszámoló (1Móz 2:4-25) közeliként, személyesként mutatja be az Urat: Isten velünk - JHVH, akinek a neve sokak szerint községet és kapcsolatot jelent. A teremtési történet egésze tehát valójában egy magától értetődő felhívás Isten imadására: először is, tudatosuljon bennünk végtelen nagysága és hatalma, ugyanakkor ismerjük el, hogy tőle függünk, mert „*Ő alkotott minket és nem magunk*” (Zsolt 100:3). Ez az oka annak, hogy számos zsoltárban a teremtéshez kapcsolódik Isten imádása (Zsolt 95:1-6; 139:13-14; vö. Jel 14:7).

Ez a kettős perspektíva Istenről, mint aki egyszerre fenséges és hatalmas, ugyanakkor közeli, szeretettel teljes és kapcsolatban van velünk, egy fontos pontra mutat rá azt illetően, hogy miként közeledjünk hozzá az istentiszteletben: félelemmel vegyes tisztelettel, ugyanakkor örömmel és bizonyossággal arra nézve, hogy közel van hozzánk, megbocsátó és szeretettel teljes (lásd Zsolt 2:11). Még Isten kétféle bemutatásának a sorrendje is jelentőségteljes. Közelségének és jelenléte meghittségének tapasztalata a távoliségének érzékelése után következik. Csak miután rácsodálkoztunk nagyságára, akkor leszünk képesek értékelni kegyelmét és reszketve örülni annak, hogy csodálatos módon, szeretettel van jelen az életünkben.

Gondolkodjunk el Isten végtelen hatalmán: Ő tartja fenn a kozmoszt, mégis egészen közel lehet mindannyiunkhoz! Miért lenyűgöző ez az igazság?

A TEREMTÉS

Olvassuk el 1Móz 1:4, 10, 12, 18, 21, 25, 31, valamint 2:1-3 verseit! Mi a jelentősége a refrénszerűen ismétlődő „jó” szónak az első teremtési beszámolóban? Milyen tanulságra utal a leírás befejező része (1Móz 2:1-3)?

A teremtési történet minden lépésénél Isten úgy értékeli a munkáját, hogy az *tób*, azaz „jó”. Általános értelmezés szerint azt fejezi ki ez a melléknév, hogy Isten teremtő munkája eredményes volt, a megállapítása pedig, miszerint „jó”, azt jelenti, hogy „bevált”. A világosság fényt adott (1Móz 1:4), a növények gyümölcsöt hoztak (1Móz 1:12) stb.

Azonban ez a szó az eredményes működésnél még többre is mutat. A Bibliában a héber *tób* szóval fejezték ki az esztétikai szempontú értékelését annak, ami gyönyörű (1Móz 24:16). Jelöli még az ellentétét a gonosszal (1Móz 2:9), ami a halálhoz kapcsolódik (1Móz 2:17). A „jó” itt azt jelenti, hogy a teremtett világ szép rendben működött, gyönyörű, tökéletes volt, semmi rossz nem volt benne. „Még *nem*” volt olyan, mint a mostani világunk, amit már áthatott a bűn és a halál. Ezt a gondolatot erősíti meg a második teremtési történet bevezetője (1Móz 2:5). Ez a teremtési leírás alapvetően ellentétes az evolúciós elméletekkel, amelyekre hivatkozva sokan határozottan hirdetik, hogy a világ véletlenszerű történések egymásutánjában folyamatosan alakította magát, miközben alacsonyabb rendű állapottól magasabb rendűvé fejlődött. Ezzel szemben a bibliai író megerősíti, hogy Isten szándékosan és gyorsan teremtette meg a világot (1Móz 1:1), bárminemű véletlenszerűség vagy esetlegesség nélkül. A világ nem magától jött létre, hanem csakis Isten akaratából és szavára (1Móz 1:3). 1Mózes 1. fejezetében a héber *bará'* igének az a fordítása, hogy kezdetben Isten „*teremtette*” az eget és a földet, és ez a szó csak úgy jelenik meg, hogy Isten az alanya, valamint a teremtés hirtelen voltát jelzi: *Isten szólt és meglett*.

A teremtési szöveg arról tájékoztat, hogy akkorra „*minden*” meglett (1Móz 1:31). Maga a Teremtő úgy ítélte meg, hogy minden „*igen jó*” volt (1Móz 1:31). 1Móz 1:1 bejelenti az eseményt, vagyis az ég és a föld megteremtését, 1Móz 2:1 pedig elmondja, hogy az esemény befejeződött. Hét nap alatt - beleértve a szombatot - minden teljessé lett.

Az evolúció évmilliárdjainak gondolata miért áll kibékíthetetlen ellentétben Mózes első könyvének teremtési történetével? Miért mondhatjuk, hogy minden szempontból összeférhetetlen a két nézet?

A SZOMBAT

Miért kötődik a szombat a teremtéshez 1Móz 2:2-3 és 2Móz 20:8-11 szakzai fényében? Hogyan hat ez a kapcsolat a szombatünnepelésünkre?

Isten pontosan azért alapította a szombatot, mert „elvégezte” a teremtés munkáját. Ezért a hetedik nap, a szombat a hitünket fejezi ki abban, hogy akkor Isten befejezte a munkáját, amit „igen jónak” talált. A szombatünnepeléssel Istenhez csatlakozva elismerjük a teremtett világ értékét és szépségét.

Mi is megpihenhetünk a munkánktól, amint Isten megpihent az övétől. A szombatünnepeléssel helyeseljük azt, hogy „igen jó”, amit Isten megteremtett, beleértve a testünket is. Bizonyos ókori (és mai) nézetekkel ellentétben a Szentírás (az Ó- és az Újszövetség) sehol nem mond olyat, hogy a test gonosz volna. Ez pogány elgondolás, nem bibliai. A szombatünnepelők hálások Isten teremtéséért – így a testükért is –, ezért is élvezhetik a teremtett világot, ezért óvják.

A szombat az emberi történelemben az első szakasz „végét” jelzi, és arra is rámutat, hogy van remény az emberiség szenvedése és a világ sóhajai dacára. Érdekes, hogy az így „végezte el... a munkát” kifejezés újból megjelenik a szent sátor felállítása (2Móz 40:33, ÚRK) és Salamon templomának felépítése (1Kir 7:40, 51) után is – mindkettőben az evangélium és a megváltás üzenetét tanították.

A bűneset utántól fogva a hét utolsó napja, a szombat rámutat a megváltás csodájára, ami csak az újjáteremtés csodája által fog megtörténni (Ézs 65:17; Jel 21:1). Az emberiség hetének végén a szombat azt jelzi, hogy véget ér majd ennek a világnak a szenvedése és megpróbáltatása is.

Éppen ezért választotta Jézus a szombatot a legmegfelelőbb napnak a betegek meggyógyítására (Lk 13:13-16). Szemben bármiféle tradícióval, amibe a vezetők beleszagadtak, szombatnapi gyógyításával Jézus arra az időre irányította az emberek figyelmét – így a miénket is –, amikor elmúlik minden fájdalom, szenvedés és a halál, az lesz a megváltás folyamatának végső lezárulása. Ennélfogva minden szombat a szabadítás reményére mutat rá.

A szombati pihenéssel hogyan tapasztaljuk azt a nyugalmat és megváltást, amit Jézusban nyerünk már most, de ami a maga teljességében az új ég és új föld megteremtésével válik valóra?

AZ EMBER MEGTEREMTÉSE

Az emberek megteremtése volt Isten utolsó teremtői cselekedete, legalábbis Mózes első könyvének beszámolójában. Az ember az egész földi teremtettség csúcsa, erre a célra tekintve alkotta meg a földet az Úr.

Mi a kapcsolat 1Móz 1:26-29 és 2:7 leírása között az emberiség teremtését illetően?

Az egész Biblia legbátrabb kijelentése az, hogy Isten a saját képére teremtette meg az embert. Egyedül az emberek tükrözték az Ő képét. „Megteremtette tehát Isten a szárazföldi vadakat a maguk neme szerint” (1Móz 1:25, ÚRK), de „az embert... a maga képére és hasonlóságára teremtette” (1Móz 1:27, ÚRK). Ezt a leírást gyakran az ember lelki természetére korlátozva értik, ami a magyarázat szerint azt jelenti, hogy az „istenképűség” csak Isten képviselésének vezetői feladatait jelzi, vagy az Istennel és egymással való kapcsolattartás lelki funkcióját.

Ez az értelmezés helyes ugyan, de nem terjed ki a teremtés fontos fizikai valóságára. Azonban 1Móz 1:26 versében a folyamatot leíró „kép” és „hasonlatosság” szavakban mindkét dimenzió benne van. A héber *celem* (kép) szó a fizikai test valós alakjára mutat, míg a *demút* (hasonlatosság) az isteni személyhez hasonlítható absztrakt tulajdonságokra utal.

Ezért az „Isten képe” kifejezést a héberben az emberi természet teljességére vonatkoztatva kell érteni. A bibliai szöveg megerősíti, hogy Isten az embert (a férfit és a nőt) fizikai és lelki szempontból is a maga képére teremtette. Ellen G. White egyértelműen fogalmaz: „Amikor Ádám kikerült Teremtője kezéből, fizikai, szellemi és lelki alkatában magán viselte Alkotójának képét” (*Előtted az élet. Nevelés.* Budapest, 1992, Advent Kiadó, 10. o.).

Lényegében a másik teremtési beszámoló Isten két tevékenysége nyomán újból megerősíti a teljeskörű értelemben vett istenképűség gondolatát, amibe a fizikai test is beleértendő: „Így lett az ember élő lélekké” – nefes (1Móz 2:7, ÚRK). Először „megformálta”, majd „élet leheletét lehelte az orrába”. Figyeljük meg, hogy a „lehelte” gyakran a lelki dimenzióra utal, de szorosan kapcsolódik „a föld porából” formált ember légzésének biológiai képességéhez. Az „élet lehelete”: lehelet (lelki) és élet (fizikai).

Isten később egy harmadik műveletet is elvégzett, ekkor azért, hogy a férfi testéből megalkossa az asszonyt (1Móz 2:21-22), ami azt hangsúlyozza, hogy a nő és a férfi természete egyező.

AZ EMBERISÉG FELADATA

Amint megteremtette Isten az első embert, három ajándékot is adott neki: az Éden kertjét (1Móz 2:8), ételt (1Móz 2:16) és az asszonyt (1Móz 2:22).

1Móz 2:15-17 szakasza alapján mi az ember kötelessége a teremtett világgal és Istennel kapcsolatban? E két felelősség hogyan viszonyul egymáshoz?

Az ember első kötelessége a természetes környezetével kapcsolatos, azzal, ahová Isten helyezte őt, „*hogy művelje és őrizze azt*” (1Móz 2:15, ÚRK). Az „*’abad*” (művel) ige munkára utal. Nem elég csupán elfogadni az ajándékot, művelnünk kell, hogy gyümölcsöző legyen. Ezt a tanulságot Jézus a későbbiekben elismételte a talentumok példázatában (Mt 25:14-30). A „*sámar*” (őriz, felügyel) ige érzékelteti annak a felelősségét, hogy az ember vigyázzon arra, amit kapott. A második feladat az ételre vonatkozik. Észben kell tartanunk, hogy Isten adta az embernek (lásd 1Móz 1:29). Azt is mondta Ádámnak, hogy „*bátran egyél*” (1Móz 2:16). Nem az ember teremtette a fákat, sem a gyümölcsöket, hanem ajándékba kapta, kegyelemből. Itt is elhangzik egy parancs: Isten nagylelkű ajándékát – a kert minden fáját – örömmel kell elfogadni. A kegyelem részeként azonban Isten egy megkötést is adott: egy bizonyos fáról nem ehettek. A korlátok nélküli élvezet halálhoz vezet. Ez az elv megmutatkozott az Édenben, mint ahogy sok szempontból ma is érvényes.

Az ember harmadik kötelessége Isten harmadik ajándékával, az asszonnal kapcsolatos: „*elhagyja a férfit az ő atyját és az ő anyját, és ragaszkodik feleségéhez*” (1Móz 2:24). Ez a különleges kijelentés erőteljesen kiemeli a házassági szövetség felelősségét és az „*egy testté*”, azaz eggyé válás célját (vö. Mt 19:7-9).

A szöveg szerint a férfinak (nem a nőnek) kell elhagyni a szüleit, aminek a Bibliában a hímnem általános, nem specifikus használata (*ember*) lehet az oka, ezért a parancs a nőre is vonatkozhat. A házassági kötelék mindenképpen ajándék Istentől, ugyanakkor felelősséggel jár az ember részére, amint megkapja az ajándékot, és hűséges teljesítésének a felelőssége a férfin és a nőn is nyugszik.

Gondoljuk végig, mennyi mindent kaptunk Istentől! Milyen felelősséggel tartozunk a kapott ajándékokért?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„Mivel a természet könyve és a kinyilatkoztatás könyve ugyanannak a mes-teri elmének pecsétjét viseli magán, így csak egymással összhangban szólhatnak. Különböző módszerekkel és különböző nyelveken, de ugyanarról a magasztos igazságról tesznek bizonyosságot. A tudomány mindig új csodákat fedez fel, azonban kutatással semmi olyat sem tárnak fel, ami helyesen értelmezve ellenkezne az isteni kinyilatkoztatással. A természet könyve és az írott Ige fényt árasztanak egymásra. Megismertetnek bennünket Istennel azáltal, hogy feltárják előttünk törvényeit, amelyek által munkálkodik. Ha a természetből megfigyelt tényekből téves következtetéseket vonnak le az emberek, akkor azt vélik, hogy a természet és a kinyilatkoztatás között ellentét feszül, és az összhang helyreállítására irányuló erőfeszítéseikben olyan bibliamagyarázatokat fogadnak el, amelyek aláássák és rombolják Isten Igéjének erejét. Sokan azt gondolták, hogy a geológia ellentmond a teremtés mózesi, szó szerinti magyarázatának. Azt állítják, hogy a földnek a káoszból való kialakulásához sok millió évre volt szükség, ezért azzal a céllal, hogy a Bibliát hozzáaláítsák ehhez a vélt tudományos kijelentéshez, a teremtés napjait rendkívül hosszú, meghatározatlan időszakoknak, korszakoknak fogadják el, amelyek szerintük évezredeknek vagy évmillióknak felelnek meg.

Az ilyen végkövetkeztetés teljesen alap nélküli. A Biblia minden tanítása összhangban áll önmagával és a természet tanításával” (Ellen G. White: *Előtted az élet. Nevelés.* Budapest, 1992, Advent Kiadó, 126-127. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Miért gyengítené a hitünket, ha azt gondolnánk, hogy az eredetünkről szóló történetek csupán legendák volnának, mítoszok, amelyekben lelki tanulságok rejlenek, de történelmi valóság nélkül? Mi utal a bibliai szövegekben arra, hogy Mózes tudta: ezek az események valóságosak, mint ahogyan Mózes *első könyvének* többi története is az? Mit mondott Jézus e történetek történelmi igazságáról?
- 2) Mire tanít Mózes *első könyve* a föld feletti sáfárság fontosságáról? Hogyan lehetünk bolygónk jó sáfárai anélkül, hogy a Teremtő helyett a teremtett világ imádásának csapdájába esnénk, ami nagyon is veszélyes kísértés (lásd Róm 1:25)?
- 3) A bűn több évezredes pusztítása dacára hogyan mutatkozik meg még most is a teremtett világ eredeti csodálatos, fenséges volta, szépsége, ami Isten jóságát és hatalmát bizonyítja?

ÖRÖM ÉS HÁLA

„És örömet találj mindabban a jobban, amelyet ád néked az Úr, a te Istened, és a te házadnépének” (5Móz 26:11).

„Fejezzük ki hálánkat és dicséretünket Istennek a földi áldásokért és a sok jóért, amit ránk áraszt! Az Úr szeretné, ha kegyelme gazdag kincseiért dicsőítenék Őt a családok, akiket felkészít, hogy majd a mennyei, örök hazában lakhassanak. Ha a családi életben a gyerekeket hálára nevelik és tanítják az iránt, akitől minden jó adomány származik, az otthonokban megnyilvánul a mennyei jóság. A családi életet vidámság jellemi, és az ilyen házban felnövő fiatalok a tisztelet, a nagybecsülés lelkületét vihetik magukkal az osztályterembe és a gyülekezetbe. Az istentisztelet helyén pedig, ahol Isten a népével találkozik, az istentisztelet minden szertartása iránti tisztelet mutatkozik meg, dicséret, hálaadás száll fel az Úr gondviselésének ajándékaiért...

Így minden földi áldást hálával fogadnának az emberek és minden lelki ajándék duplán értékes volna, mivel a család összes tagjának a szemléletmódját megszentelné az igazság Igéje. Az Úr Jézus igen közel van ahhoz, aki értékeli drága ajándékait, aki tudja, hogy valójában a jóságos, szerető, gondoskodó Istentől ered mindaz a jó, amit magáénak mondhat; aki tudja, hogy a kegyelem kimeríthetetlen Forrásából ered minden, ami jó és vigaszt nyújt.

Ha jobban kifejezésre juttatnánk hitünket, ha jobban örülnénk azoknak az áldásoknak, amelyekről tudunk... több hitünk és nagyobb örömünk lenne. Szavaink le nem írhatják, véges elménk fel nem foghatja, hogy mennyi áldás származik abból, ha valóban értékeljük Isten jóságát és szeretetét. Akkor már a földön is forrásként törne fel belőlünk az öröm, soha nem apadna ki, mert az Isten trónjától eredő folyamok táplálnák” (Ellen G. White: *Our Father Cares*. 24., 15. o.).